

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av källaren i fastigheten Krögaren 17, Kalmar

Linderson, Hans

2013

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2013). *Dendrokronologisk analys av källaren i fastigheten Krögaren 17, Kalmar*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2013:51). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

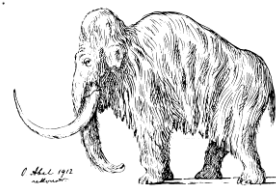
Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

15 november 2013

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2013:51
Hans Linderson
DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV KÄLLAREN I FASTIGHETEN, KRÖGAREN
17, KALMAR

Uppdragsgivare: Kalmar Länsmuseum, att. Magdalena Jonsson, Box 104, 391 21 Kalmar

Område: Småland **Prov nr:** 61780-782 **Antal borrhov:** 3

Dendrokronologiskt objekt: Enligt provtagningslista Dnr 31-663-12

Resultat:

DendroId	Prov nr	Trädslag	Antal år; (antal radier annan än 1)	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår	Bedömd egenålder
61780	1, Rum 1	Tall	75	Sp 58, ej W	1851	1861 ± 10	110-130
61781	2, Rum 1	Tall	137;2	Sp 80,nära W	1851	1856 ± 5	150-160
61782	3, Rum 2	Tall	120	Sp 64, W	1856	V 1856/57	130-140

Kommentarer till den dendrokronologiska dateringen

Alla tre proverna dateras sinsemellan och med daterade kronologier, bäst med dem som har sitt ursprung i **nordvästra Kalmar län.**

Prov 3, från rum 02 är avverkad **vinterhalvåret 1856/57.** Just detta träd klarade sig från en gallring/blädning år 1830.

Prov 1 och 2 från rum 01 saknar vankant så att en försiktig beräkning ger ett avverkningsår **1851-1861** om de är avverkade samtidigt. Nu passar tidserierna väldigt bra till trädet med vankant och enligt uppdragsgivaren finns det inga byggnadstekniska faktorer som säger att de olika rummen skulle ha olika ålder. Det är därför mest troligt att dessa också är avverkade **vinterhalvåret 1856/57.**

Tidsserien täcker 1714-1856, trädet kallat prov 2, har sitt groddår på 1600-talet.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns).

”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger markeras trädens egenålder.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.

Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891 (mobil)